

Češka R et al. Interna 1. vydání. Praha/Kroměříž: Triton 2010, 855 stran. ISBN: 978-80-387-423-0.

Řada věhlasných internistů si vybudovala památník vydáním učebnice vnitřního lékařství. Nejinak je tomu u dlouholetého předsedy České internistické společnosti prof. MUDr. Richarda Češky, CSc.

Prof. Češka v předmluvě vysvětluje, že před vznikem jeho Interny stála myšlenka nového Repetitoria a že jeho Interna vznikla vlastně nápadem sjednotit interní hesla Repetitoria do ucelené monografie. Shromáždil proto 68 spoluautorů (16 žen a 52 mužů, 61 z Prahy a 7 mimopražských, 20 profesorů, 11 docentů a 37 odborníků bez pedagogických titulů), rozdělil je mezi 3 pořadatele (prof. MUDr. Petr Dítě, DrSc., doc. MUDr. Tomáš Štulc, Ph.D., a prof. MUDr. Vladimír Tesař, DrSc., MBA) a v průběhu jednoho roku vytvořil monografii o 18 kapitolách na 824 stranách rozměrů 21 × 27 cm, ke kterým přidal česko-slovenský a slovensko-český minislovníček, 4 stránky zkratk, 10 stránek seznamu léků používaných v interně a 14 stránek rejstříku. Počet slov textu dovedu jen zhruba kalkulovat na 800 000. Snadněji se počítají obrázky a tabulky, je jich úctyhodné množství: obrázků a schémat je 222, tabulek 314. Tak hojně a pečlivě vybrané obrázky, schémata a tabulky jsou neobvykle cennou součástí knihy a zdůrazňují její pedagogický význam. Jen škoda, že si toto neuvědomil nakladatel a nevěnoval reprodukci obrázků dostatečnou péči. To kontrastuje s jinak velmi hezkou a přehlednou grafickou úpravou textu knihy.

Pamatuji se, jak jsme jako mladí lékaři debatovali, která interna je lepší, zda Cecilova či Harrisonova. Možná, že vzniknou stejné diskuze, zda je lepší Klenner, Dítě, hradecká interna Burešova a Horáčkova či nyní Češka. Neodvážil bych se je takto posuzovat. Každá je jiná, každá přináší něco svého a každou z nich je třeba uvítat. Jiná ne tolik ve

výčtu kapitol, i když i zde jsou významné rozdíly. Češkova Interna má důležitou samostatnou kapitolu primáře jednotky intenzivní péče MUDr. Tomáše Janoty „Šok a kardiopulmonální resuscitace“, v kapitole „Praktické problémy v interně“ jsou novátorsky zařazeny samostatné podkapitoly věnované internímu předoperačnímu vyšetření, po jedné kapitole problematice intenzivní péče a základním invazivním výkonům a jedna podkapitola farmakoterapie v graviditě. Z ostatních kapitol je jedna propedeutická (Vybrané příznaky interních chorob) a 14 kapitol systémových, mezi kterými nechybí kapitola o cévních mozkových příhodách a podkapitoly z klinické onkologie, psychiatrie a intoxikací a poškození z fyzikálních příčin. Více se navzájem liší interní monografie v celkovém pojetí a dikci.

Češkova interna je experimentem, zda i mladí autoři mohou psát učebnici a vyrovnají se starším pedagogům. Češkův experiment ukázal, že i někteří mladí to dovedou – a prof. Češka si ty některé dovedl vybrat. Jen některé kapitoly jsou v knize psány jedním autorem. 10 kapitol má více autorů a zde Češka ve svém experimentu pokračuje: v těchto kapitolách s výčtem autorů pod hlavním názvem není uvedeno, který autor co napsal. A čtenáři, zkuste odhadnout, co zde napsal profesor či docent a co autor bez pedagogického titulu! Samozřejmě mně ihned namítnete, zda tato anonymita má také nevýhody. Jistě má. Již to, že autora nemohu pochválit za vynikající zpracování. Ale také naopak: žádná kniha není bez chyby a bez něčeho, co by se nedalo vylepšit. Chcete-li autora náhodou v dobré víře na něco upozornit – nepochybně totiž věřím u Čěškovy Interny na opakovanou vydání, tak zbývá jediná nechalvalná možnost: žalovat editorovi.

Zajímavý experiment je také výčet doporučené literatury za každou kapito-

lou. Je omezen na 5–7 titulů, z nichž 2 u každé kapitoly jsou povinně stejné: odkaz na Harrisonovu a Cecilovu učebnici. Je však záslužné, že alespoň jeden z odkazů je na českou monografii v příslušném oboru.

Češkova Interna je také experimentem, zda Repetitorium se dá podat nikoliv roztroušeno do jednotlivých hesel, ale uceleným způsobem. Repetitoriu odpovídá sloh publikace, o kterém Češka dovedl přesvědčit své spoluautory. Učebnice je psána s uvedením všeho podstatného bez zbytečně detailních informací. Odborný text je moderní, aktuální, jeho informační hodnota je vysoká, je psán pěknou češtinou, text se velmi dobře čte, a to i díky již zmíněné velmi hezké a přehledné grafické úpravě, a bude se jistě i dobře pamatovat. Jsem si jist, že se studujícím medicíny i postgraduálním studentům v přípravě na atestace se z něj bude dobře učit. A budou se k němu rádi obracet i lékaři, kteří se potřebují rychle informovat o interní problematice mimo svou specializaci.

Nakonec taková moje malá vize do blízké budoucnosti. Debatovali 3 mladí lékaři před atestací z interny. První se ptá: Z čeho se, hoši, připravujete na zkoušku? Já jsem se pustil do Cecila, jsem teprve v polovině a nic si z toho nepamatuji. Druhý mu odpoví: Já jsem si opatřil Harrisona, ale jsem na tom podobně jako ty. Třetí se vmísí do rozhovoru. Tak to jste, hoši, úplně vedle. Žádný Harrison, žádný Cecil. To chce si přečíst Češku, všechno Vám bude jasné a krásně to i časově zvládnete. A máte atestaci v rukávě.

prof. MUDr. Josef Marek, DrSc.
www.vfn.cz
e-mail: jmarek@lf1.cuni.cz

Doručeno do redakce: 14. 2. 2011